

Ціллю використання СУБД Access є створення вирішення наступних завдань за методикою розрахунку сировини у м'ясному виробництві:

- систематизація видів та класів готової продукції;
- облік рецептур м'ясної продукції;
- автоматизація обчислення технологічних задач по визначенню кількості асортименту виробництва та розрахунку кількості сировини.

Вікно інтерфейсу інформаційної системи, створеної в СУБД ACCESS, включає наступні команди: *Введення асортименту; Розрахунок сировини; Звіт по групах, Звіт з асортименту, Звіт з використання сировини.*

Послідовність використання студентом інформаційної системи підчас курсового чи дипломного проектування з профільних дисциплін визначається виконанням наступних завдань:

1. Введення довідника асортименту, що складається з формування зв'язаних даних двох рівнів: цех та група асортименту.

2. Для кожної обраної групи продукції формується довідковий список продукції та її складу, що відповідає ГОСТу. Форма *Довідник продукції* показана на рисунку.

3. За варіантом, запропонованим викладачем, необхідно сформувати список продукції контрольного цеху за трьома рівнями:

- обрати потрібний цех;
- обрати в цеху потрібну групу продукції;
- вибрати послідовно з випадаючого списку *найменування продукції*, попередньо уведені у довідкову таблицю.

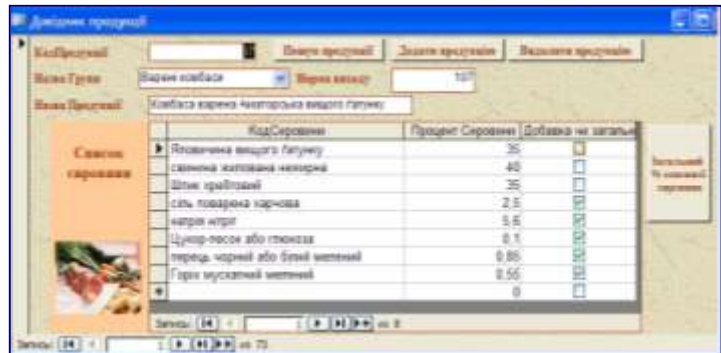

Рисунок – Екранна форма «Довідник продукції»

4. Обчислити об'єм виробництва продукції цеху за групами контрольного цеху.

5. Обчислити об'єм виробництва продукції в групі та кількість загальної сировини на кожний вид продукції.

7. Вивести зведені дані із розрахунками асортименту цеху.

- загальні відомості про виробництво цеху;
- загальні відомості про виробництво асортименту;
- загальні відомості про використання загальної сировини на виробництво списку асортименту продукції.

Впровадження інформаційної системи у навчальний процес та науково-дослідну діяльність підчас дипломного проектування за професійним напрямком “Технологія зберігання, консервування та переробки м'яса” сприяє формуванню у студентів наступних навичок: виконання технологічних та економічних розрахунків; моделювання технологічних процесів; використання сучасних програмних засобів обчислювальної техніки для виконання розрахунків.

Є.Ю. Стоян, канд. техн. наук, доц. (ХДУХТ, Харків)

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ СЛОВНИКІВ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

На сучасному етапі треба розглядати інформатизацію освіти – як комплексний, багаторівневий, ресурсномісткий процес в якому беруть участь студенти, викладачі і інші підрозділи що підтримують навчальний процес.

Цей процес передбачає рішення наступних задач:

- використання інформаційних технологій в навчальних дисциплінах;
- активне використання глобальної комп'ютерної мережі INTERNET в освіті і таке інше.

Тому стратегічним напрямком розвитку системи навчання стає інноваційна трансформація навчального процесу на основі сучасних інформаційних технологій навчання.

Отримання нових знань, їх використання диктує потребу в найскорішому ознайомленні з ними, починаючи з ранніх етапів навчання.

Для створення умов, які будуть допомагати в реалізації розвитку системи навчання необхідно вирішувати і іншу проблему – інтеграція, побудова єдиного освітнього та інформаційного просторів. Ця стратегічна проблема, націлена на перспективний розвиток систем освіти різних країн світу.

Враховуючи ту увагу, що приділяється в Україні розвитку інформатизації, включаючи систему дистанційного навчання з використанням Internet, ми почали розробку електронного інформаційного словника.

Створена робоча версія електронного словника що містить терміни та відповідну інформацію з дисциплін Інформатика, Економічна інформатика, Комп'ютерна техніка тощо. Оскільки термінологія в інформаційних технологіях має дуже велику кількість специфічних слів та виразів утворених з відповідних англійських слів, що дуже швидко поширюються в колах користувачів, то такі терміни також включено до словника. Розроблено зручний інтерфейс користувача, що також дозволяє не тільки здійснювати пошук але й оновлювати словник. Однак оновлювати словник це прерогатива розробників.

Користувач у відповідне текстове поле вводить термін будь якою мовою англійською, російською, українською або «термін з народу» та при натисканні на кнопку «ПОШУК» в окремому вікні отримує пояснення та різномовні варіанти цього терміну. При необхідності знайдену інформацію можна роздрукувати.

Надалі планується розширювати базу даних за рахунок нової наукової інформації, а також за рахунок появи нової сленгової термінології. Також припускається супроводжувати словник мультимедійними матеріалами.

Формування словників з вказаних дисциплін здійснюється на основі оригінальних даних та літературних джерел.

Користуватися такими електронними словниками можна або в автономному режимі, маючи робочу версію на CD-диску, або в локальній мережі, розмістивши її на сервері, що дуже актуально, враховуючи наявність таких мереж у комп'ютерних класах різних кафедр нашого університету.

Позитивними результатами впровадження інформаційно-комунікативних технологій у практичну діяльність, припускається, навчально-пізнавальна діяльність студентів, активізація самоосвіти, надання інформаційного забезпечення, створення та подальше удосконалення інформаційних систем управління навчальною діяльністю студентів.

Використання інформаційних технологій дозволяє активізувати сприйняття матеріалу, що вивчається. Особливо це актуально при вивченні розділів дисциплін, традиційно важких для засвоєння. Такі теми та розділи потребують графічного представлення, як найбільш наглядного. Однак, при викладенні лекційного матеріалу, використання цього засобу пов'язано з рядом проблем. Використання традиційних «інструментів» викладача, таких як дошка і крейда, є в такому випадку трудомістким та приводить до послаблення контакту з аудиторією. Поки викладач зайнятий вимальовуванням графічних образів на дошці, студенти в кращому випадку, автоматично, без уваги перемалюють їх до зошитів. Використання заздалегідь підготовлених плакатів з прикладами також не є рішенням проблеми, бо на плакаті подано вже кінцевий результат, а в даному випадку найважливішим є процес пошуку рішення.

Перевагою електронних методичних розробок є ще й те, що при їх використанні студент отримує найбільш широкі можливості для самостійної роботи. Немає необхідності витратити час на матеріальні ресурси на підбір необхідної літератури в бібліотеках. Тиражування таких розробок значно дешевше традиційних. Крім того, постійне оновлення матеріалу зручніше реалізується в електронному варіанті.

О.Ю. Тихенко, канд. техн. наук (*ХДУХТ, Харків*)

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ MOODLE У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Moodle – це система управління вмістом сайту (Content Management System – CMS) або система управління курсами (Courses Management system – CMS), спеціально розроблена для створення якісних онлайн-курсів викладачами. Системи електронного навчання або E-learning системи часто називаються системами управління навчанням (Learning Management Systems – LMS) або віртуальними освітніми середовищами (Virtual Learning Environments – VLE). Але які б терміни не використовувалися йдеться про комп'ютерні продукти, які дозволяють розробити електронний учбовий курс для публікації на CD(DVD)-диску або на web-сайті.

Moodle – в загальному випадку це програма, яка дозволяє створювати онлайн-курси. Це середовище дозволяє створити єдиний учбовий простір для студентів і викладачів курсу. Використовуючи Moodle, викладач може обмінюватися повідомленнями із студентами, створювати і перевіряти завдання, публікувати текстові матеріали і багато що інше.

Moodle розповсюджується як програмне забезпечення з відкритими початковими кодами [2] під ліцензією GPL [2]. Це означає, що для використання Moodle необхідно дотримувати авторські права, але з певними свободами.

Термін "Moodle" – це акронім слів "Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment" (Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище).

Перший досвід використання Moodle було набуто під час підвищення кваліфікації на дистанційних курсах НТУ «ХП» [1], які базуються на сервері у США (де кожному розробнику курсу виділяється по 8 Мб) придбаному за кошти проекту Темпус Тасіс № ІВ JEP-25254-2004 (UA). Мною було створено дистанційний курс «Інформаційні технології у наукових дослідженнях з харчової інженерії», який знаходиться у категорії Курси партерів.